

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22751 - Pràctiques clíniques V
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Nom	22751 - Pràctiques clíniques V
Crèdits	7,24 de presencials (181 hores) 1,76 de no presencials (44 hores) 9 de totals (225 hores).
Grup	Grup 10, 1S, Menorca (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Clara Bendito Barber						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Ana Maria Jiménez López ana-maria.jimenez@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

Es tracta d'una assignatura obligatòria de caràcter pràctic-clínic que té com a finalitat preparar els/les estudiants per proporcionar cures de salut a les persones al llarg de la seva trajectòria vital. Aquesta matèria permet a l'estudiant aplicar els coneixements, habilitats i actituds treballats al llarg del grau tant a les matèries de formació bàsica com a les de formació obligatòria.

La matèria de Pràctiques clíniques V inclou un rotatori a diferents contextos sanitaris. Es tracta d'entorns dels diferents llocs assistencials tant d'atenció primària com d'atenció secundària, especialitzada i crítica.

Un dels objectius d'aquesta matèria és que l'estudiant es comenci a integrar a l'àmbit professional formant part dels equips multidisciplinaris.

Aquesta assignatura es desenvolupa sota l'empament de la LOPD 15/1999, per la qual cosa no es permet cap tipus d'enregistrament de la mateixa sense el permís explícit del professorat, ni l'ús fraudulent del seu contingut o materials.

Les pràctiques clíniques externes es regeixen per l'Acord Normatiu n°10336 del dia 8 de juny de 2012 pel qual s'aprova la normativa de gestió de pràctiques externes dels estudiants de la UIB en empreses, entitats o institucions, i per la normativa específica de la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia (es pot consultar a l'apartat de normativa de la pàgina web de la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia).

El plagiat es considera frau en l'avaluació a tots els efectes, per la qual cosa es regularà per l'establert a aquests efectes al Reglament Acadèmic.

Professorat: Ana Mª Jiménez López. Infermera.

Requisits

A continuació es detallen els requisits essencials i recomenables per cursar aquesta assignatura.

Essencials

Per poder-se matricular a aquesta matèria l'alumne/a ha d'haver superat o tenir convalidades les assignatures PCI, PCII, PCIII, de segon i tercer curs de grau. A més, els requisits de matrícula són els que estableix la normativa de la UIB per a les assignatures de quart curs.

Recomanables

En tractar-se d'una matèria pràctica, es considera que prèviament l'alumnat ha de tenir els coneixements necessaris per poder portar a la pràctica el coneixement après.

Els requisits recomanables per garantir la correcta realització de les pràctiques es troben relacionats amb l'adquisició d'una sèrie de competències per garantir una atenció segura i de qualitat a les persones usuàries del sistema de salut.

Així, els alumnes/as haurien d'haver treballat els conceptes teòrics treballats a les matèries següent:

- Bases Històriques i professionals de la infermeria.
- Infermeria en la Infància, Adolescència i Família.
- Infermeria en la persona Adulta I, II, III, IV, V i VI.

A més seria recomenable haver cursat l'assignatura 22750-Pràctiques clíniques IV.

Competències

A continuació es detallen les competències a assolir a aquesta assignatura.

Específiques

- * Capacitat d'aplicar els principis teòrics i metodològics de la infermeria adquirits en la pràctica professional, atenent a criteris de qualitat en qualsevol etapa del cicle vital i tenint en compte la diversitat i multiculturalitat (CE-1).
- * Capacitat per valorar, analitzar, planificar i avaluar les situacions de salut susceptibles de cures d'infermeria tant en l'individu, família i en la comunitat amb la finalitat de desenvolupar projectes d'educació, prevenció de la malaltia i promoció de la salut (CE-3).
- * Capacitat de comunicar-se eficaçment amb els/les usuaris, familiars, grups socials i membres de l'equip (CE-7).
- * Capacitat per treballar de manera cooperativa amb els propis companys i en equip multidisciplinari en els diferents àmbits d'atenció (CE-8).
- * Capacitat per utilitzar i aplicar en la pràctica clínica els coneixements científics, tecnològics i tècnics que afavoreixin la continuïtat i la complementarietat de les cures infermeres (CE-12).

Genèriques

- * Raonament crític (CG 10). Compromís ètic (CG11).

Bàsiques

* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts de la matèria són tots aquells relacionats amb les matèries bàsiques i obligatòries que poden aplicar-se en la pràctica assistencial.

En aquesta matèria l'estudiant serà assignat a l'entorn de pràctiques en funció de la seva lletra de pràctiques: A, B, O, P i Y, seguint la continuïtat marcada a PCI. Dins el grup pertinent es realitzarà un rotatori de 6 setmanes.

Continguts temàtics

Pràctiques clíniques. Pràctiques externes

Itinerari A: Hospitalització Adult

Itinerari B: Urgències

Itinerari O: Urgències

Itinerari P: Unitat de cures intensives

Itinerari Y1 i Y2: Comunitària Infantil

Itinerari Y3: Urgències

Metodologia docent

Aquesta matèria es conforma per un rotatori únic de Pràctiques Externes amb una durada de 6 setmanes.

Les pràctiques es realitzaran tant al sistema sanitari públic com privat de les Illes Balears. El període de pràctiques, corresponent a aquesta assignatura, queda definit al primer semestre del curs acadèmic 2017-2018 comprès entre el 20/11/2017 i el 12/01/2018, de dilluns a dijous, en horari de matí (8 a 15h), de horabaixa (15-22h) o de 12h.

Les pràctiques es poden programar en tornos de matí, de tarda o mixte (rotatori de matins i horabaixes) independentment de l'horari assignat a les activitats teòriques d'altres matèries. Aquests horaris s'ajusten a les necessitats i possibilitats del sistema sanitari. Excepte els llocs de pràctiques on hi hagi un torn fix, en els tornos mixtes es obligat fer un mínim del 25% de dies en torn de matí.

La realització de les estades clíniques es regeix tant per la normativa de la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia como per la del centre de pràctiques adjudicat.

Volum de treball

A la següent taula es descriu el volum de treball segons les tasques a realitzar a l'assignatura, tant del treball presencial como del no presencial.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22751 - Pràctiques clíniques V
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Presentació període de pràctiques i adjudicació de places	Grup gran (G)	A l'inici de la matèria es realitzarà una sessió de 4 hores per presentar l'assignatura de forma global; aspectes rellevants de les estades clíniques, revisió de la normativa de pràctiques i protocol d'accidents laborals, així com resolució de dubtes sobre el rotatori que la componen. Així també es dedicaran per resoldre qualsevol incidència apareguda durant l'assignació automàtica dels llocs de pràctiques i per presentar les diferents tasques avaluatives que s'han de dur a terme durant el període esmentat.	8
Pràctiques externes	Pràctiques clíniques	Grup petit (P)	Estades en unitats clíniques segons l'entorn assignat. La finalitat és consolidar les competències relacionades amb les matèries teòriques.	161
Tutories ECTS	Tutories de seguiment	Grup petit (P)	Es tracta de tutories que es realitzen 2 hores a la setmana on l'alumnat treballa amb el/la seu/seva professor/a associat/da encarregat/da del seguiment de les pràctiques clíniques de l'entorn on es troba l'alumne. La finalitat de les tutories de pràctiques clíniques és realitzar un seguiment de l'estada de l'estudiant en les unitats assistencials de pràctiques per part del tutor. Així mateix, s'informarà de qualsevol incidència que hagi ocorregut i es reflexionarà sobre la mateixa. Aquestes tutories es realitzaran en grup per facilitar l'intercanvi d'informació entre els alumnes/as que realitzen les pràctiques en les mateixes unitats. Per tant s'entén que la seva assistència resulta condicionant per tal de garantir el millor aprofitament del rotatori. Es troben orientades a: -Ajudar a l'alumnat en la seva integració en el sistema sanitari. -Resoldre dubtes de caràcter clínic o sobre l'organització del sistema. -Tutoritzar el treball teòric que l'alumnat ha de presentar al final del seu període formatiu. -Donar suport a l'alumnat. -Recollir i monitoritzar aspectes de millora dins del sistema en l'organització de les pràctiques clíniques. Durant les tutories de seguiment, cada alumne haurà de desenvolupar una tasca avaliativa diferent segons la unitat de pràctiques on es trobi.	12

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació de la tasca avaluativa	Es tracta que l'alumnat al final del rotatori pugui presentar una activitat que permeti avaluar el desenvolupament d'aquest període. Les activitats avaluatives seran diferents segons l'entorn de pràctiques en el que l'alumne realitza el rotatori. L'estudiant desenvoluparà un cas clínic, una sessió d'un cas, el laboració d'un informe de continuïtat de cures o pòster, entre d'altres. Aquestes activitats poden ser objecte de treball dins de les tutories de pràctiques clíniques.	44

Riscs específics i mesures de protecció

Seguretat i ergonomia: L'estudiant ha de conèixer i aplicar algunes normes per prevenir accidents i per fomentar la seguretat pròpia i la de la persona usuària del sistema de salut. També cal conèixer els procediments d'aïllaments, l'ús adequat dels elements de protecció de barrera (guants, màscares, bates o protectors oculars) i el manteniment de l'uniforme net. Per prevenir les lesions per sobreexforç, es recomana evitar factors de risc agreujants i mantenir-se en un bon estat físic. S'han de manejar les càrregues de manera segura i ergonòmica.

Accidents: En el transcurs de les pràctiques clíniques existeix el risc que es produeixi una exposició o accident biològic. Es considera que això ha ocorregut quan existeix contacte, a través d'inoculació percutània, ferida, pell erosionada o mucoses, amb fluids biològics (sang, semen, secrecions vaginals i líquids cefaloraquidi, pleural, sinovial, amniòtic, peritoneal i pericàrdic) i contacte amb líquid barrejat amb sang. Hi ha una sèrie de mesures que s'han de conèixer per prevenir aquest tipus d'exposició. També s'ha de conèixer quin és el procediment que cal dur a terme sobre la marxa en cas que es produeixi un accident d'aquestes característiques. Aquesta informació està disponible en el document "Procediment d'actuació en cas d'accident amb risc de contaminació biològica". És molt recomanable que l'estudiant llegeixi detingudament aquesta documentació i contacti amb els seus professors de pràctiques clíniques o amb la direcció de la Facultat en cas de dubte.

L'estudiant que presenti algun procés de discapacitat és aconsellable que es dirigeixi a l'Oficina d'Atenció a la Persona amb Necessitats Especials perquè, si escau, emeti l'informe de recomanacions per fer-ne l'adaptació en el programa de pràctiques.

En qualsevol situació especial s'ha de consultar la normativa i parlar amb el professor/a titular.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les pràctiques clíniques són obligatòries així com l'assistència a les tutories que hi estan programades. La falta d'assistència a les tutories implicarà la pèrdua ponderada (en funció del nombre total de tutories) en la nota de les activitats avaluatives programades per cada entorn de pràctiques (queda exclosa l'avaluació general del centre i els procediments in viu). Quan es tingui que recuperar un rotatori la nota màxima d'aquesta recuperació serà un 5, i la nota màxima de tot el rotatori no superarà el 6,9. En cas de que una tasca avaluativa es tingui que recuperar, la nota màxima d'aquesta recuperació serà de 6.

Les estades clíniques han de realitzar-se en els períodes establerts al calendari i només es podran recuperar absències per causes justificades segons normativa de pràctiques, o bé en cas de no haver superat les pràctiques satisfactòriament. Independentment del motiu de la recuperació, el període màxim pendent de recuperar no podrà superar la durada del rotatori inicial o sigui de 6 setmanes.

La recuperació podrà fer-se durant el mes de juny, juliol o els establerts amb la professora titular i el centre.

Aquesta guia docent podrà adaptar-se als programes de mobilitat que la UIB tenguí baix conveni.

Pràctiques clíniques

Modalitat	Pràctiques externes
Tècnica	Tècniques d'observació (recuperable)
Descripció	Estades en unitats clíniques segons l'entorn assignat. La finalitat és consolidar les competències relacionades amb les matèries teòriques.
Criteria d'avaluació	S'avaluarà l'interès, la iniciativa, la destresa, les habilitats i les actituds de l'alumnat. Es duu a terme una valoració general per a l'avaluació de l'adquisició de les competències descrites en la matèria. Aquesta avaluació la durà a terme l'equip de professionals amb els quals realitzarà l'estada clínica i suposarà un pes del 40%. A més, en cadascun dels entorns clínics es realitzaran avaluacions específiques relacionades amb activitats pròpies de cada unitat assistencial. L'avaluació dels procediments in situ al llarg del rotatori representa un 5%. Els criteris i la documentació es trobaran disponibles al principi de la matèria i contextualitzades als entorns de pràctiques. Per considerar les pràctiques superades i que ponderin sobre la nota final de la matèria, la nota total de l'estada clínica haurà de ser de 6 sobre 10. Es podran recuperar els dies de pràctiques sempre i quan siguin justificats, tal com diu la normativa de la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia. La no justificació de l'assistència a pràctiques pot ser motiu de invalidació del període de pràctiques. Els dies justificats es podran recuperar en divendres, però amb un màxim de tres faltes. Quan hi hagi més de tres dies de faltes justificades, es planificarà amb la professora titular el període per recuperar-los.

Percentatge de la qualificació final: 45% amb qualificació mínima 6

Tutories de seguiment

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Escales d'actituds (no recuperable)
Descripció	Es tracta de tutories que es realitzen 2 hores a la setmana on l'alumnat treballa amb el/la seu/seva professor/a associat/da encarregat/da del seguiment de les pràctiques clíniques de l'entorn on es troba l'alumne. La finalitat de les tutories de pràctiques clíniques és realitzar un seguiment de l'estada de l'estudiant en les unitats assistencials de pràctiques per part del tutor. Així mateix, s'informarà de qualsevol incidència que hagi ocorregut i es reflexionarà sobre la mateixa. Aquestes tutories es realitzaran en grup per facilitar l'intercanvi d'informació entre els alumnes/as que realitzen les pràctiques en les mateixes unitats. Per tant s'entén que la seva assistència resulta condicionant per tal de garantir el millor aprofitament del rotatori. Es troben orientades a: -Ajudar a l'alumnat en la seva integració en el sistema sanitari. -Resoldre dubtes de caràcter clínic o sobre l'organització del sistema. -Tutoritzar el treball teòric que l'alumnat ha de presentar al final del seu període formatiu. -Donar suport a l'alumnat. -Recollir i monitoritzar aspectes de millora dins del sistema en l'organització de les pràctiques clíniques. Durant les tutories de seguiment, cada alumne haurà de desenvolupar una tasca avaluativa diferent segons la unitat de pràctiques on es trobi.
Criteria d'avaluació	Les tutories seran avaluades mitjançant una rúbrica, on s'inclou la assistència, participació i pensament crític. El pes de les tutories suposa un 20% del total de l'assignatura.

«Segons el punt 5 de l'article 26 del nou Reglament acadèmic, aquesta activitat es considera de caràcter pràctic i d'autoaprenentatge i, per tant, té caràcter no recuperable, amb una nota mínima per ser superades (acord del Consell d'Estudis d'Infermeria de 26/06/2015)».

Percentatge de la qualificació final: 20%

Preparació de la tasca avaluativa

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Es tracta que l'alumnat al final del rotatori pugui presentar una activitat que permeti avaluar el desenvolupament d'aquest període. Les activitats avaluatives seran diferents segons l'entorn de pràctiques en el que l'alumne realitza el rotatori. L'estudiant desenvoluparà un cas clínic, una sessió d'un cas, el·laboració d'un informe de continuïtat de cures o pòster, entre d'altres. Aquestes activitats poden ser objecte de treball dins de les tutories de pràctiques clíniques.
Criteris d'avaluació	Es tracta que l'alumnat al final del rotatori pugui presentar una activitat que permeti avaluar el desenvolupament d'aquest període. Aquestes activitats poden ser objecte de treball dins de les tutories de pràctiques clíniques. El percentatge total d'aquesta activitat avaluativa es del 35%. Les activitats avaluatives seran diferents segons l'entorn de pràctiques en el que l'alumne realitza el rotatori. A continuació es desglossen els treballs a realitzar segons l'entorn assignat: - Hospitalització Adult, Comunitària infantil i UCI. Els alumnes en aquest entorn han de realitzar: * Un cas clínic que inclogui, si escau, l'informe de continuïtat de cures. Aquest treball s'ha d'entregar, mitjançant la tasca creada a moodle, com a màxim dia 21 de gener de 2018. - Urgències. Els alumnes en aquest entorn poden elegir entre realitzar: * El·laboració d'un pòster. Es tracta de fer una exposició del maneig d'un pacient o activitat/tècnica que es desenvolupi a l'unitat en format pòster. Aquest treball es presentarà en les dates pactades amb el tutor durant una de les tutories, a més d'entregar-lo mitjançant la tasca creada a moodle, com a màxim dia 21 de gener de 2018. * Cas clínic. Aquest treball s'ha d'entregar, mitjançant la tasca creada a moodle, com a màxim dia 21 de gener de 2018.

Percentatge de la qualificació final: 35%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A continuació es descriu la bibliografia bàsica i complementària a consultar.

Bibliografia bàsica

Potter, PA. Perry, AG. Enfermeria Clínica: Técnicas y procedimientos. 4a ed. Madrid: Harcourt Brace, 1999.
 Berman A, Snyder S, Kozier B, Erb G. Fundamentos de enfermería. (2 VOL.). Conceptos, procesos y prácticas; 2008.
 Luis M.ª T. Los diagnósticos enfermeros. Revisión crítica y guía práctica Barcelona: Masson; 2008

Bibliografia complementària

Ferrer, M A. Análisis situacional de las prácticas clínicas de la Escuela de Enfermería de Soria. Metas de Enfermería, 2002 Abril; 44: 18-22.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22751 - Pràctiques clíniques V
Grup	Grup 10, 1S, Menorca
Guia docent	B
Idioma	Català

Lora, P. Proyecto docente para la impartición del practicum de enfermería médico quirúrgica convergente al espacio europeo de educación superior. Enfermería global. N°. 8, 2006.

Medina, J.L. La enseñanza de la enfermería como una práctica reflexiva. Texto Contexto Enferm, Florianópolis, 2006 Abr-Jun; 15(2):303-11.

